

MISCELLANEA
POSTTOTALITARIANA
WRATISLAVIENSIA
I/2013

KOMITET HONOROWY / HONORARY COMMITTEE

Wiktor Kołesnyk (Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie, Ukraina), Lubomir Machala (Uniwersytet Palackiego, Olomuniec, Czechy), Włodzimierz Mokry (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska), Marko Pavlyshyn (Monash University, Melbourne, Australia), Serhii Plokhii (Harvard University, Cambridge, MA, USA)

RADA PROGRAMOWA / PROGRAM COMMITTEE

Bogusław Bakula (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Polska), Tamara Hundorowa (NANU w Kijowie, Ukraina), Ihor Iliuszyn (Kijowski Uniwersytet Sławistyczny, Ukraina), Natalia Jakowenko (Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie, Ukraina), Marija Litowskaja (Uralski Uniwersytet w Jekaterynburgu, Rosja), Michal Vašečka (Uniwersytet Masaryka w Brnie, Czechy), Łarysa Masenko (Akademia Kijowsko-Mohylańska, Kijów, Ukraina), Grzegorz Motyka (PAN, Warszawa, Polska), Magdalena Koch (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Polska), Myroslav Shkandrij (University of Manitoba, Edmonton, Kanada), George Tarkhan-Mouravi (Institute for Policy Studies, Tbilisi, Gruzja)

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL BOARD

Petr Bílek (Uniwersytet Karola w Pradze, Czechy), Vitaly A. Chernetsky (The University of Kansas, Lawrence, KS, USA), Aleksandra Hrycak (Reed College, Portland, OR, USA), Grzegorz Hryciuk (Uniwersytet Wrocławski, Polska), Juraj Marušiak (Słowacka Akademia Nauk, Bratysława, Słowacja), Jewgienij Paszczenko (Uniwersytet w Zagrzebiu, Chorwacja), Jarosław Poliszczuk (Uniwersytet im. B. Hrinchenki, Kijów, Ukraina), Ołeksandr Pronkewycz (Uniwersytet im. P. Mohyły w Mikołajowie, Ukraina), Anna Skotnicka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska), Ałła Tatarenko (Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie, Ukraina), Natalia Teres (Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie, Ukraina), Natalia Wasiliewa (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu, Rosja)

REDAKCJA TEMATYCZNA

Ołeksandr Pronkewycz

REDAKTOR NACZELNA / EDITOR-IN-CHIEF

Agnieszka Matusiak

ZESPÓŁ REDAKCYJNY / EDITORIAL STAFF

Dorota Żygadło-Czopnik, Tadeusz Klimowicz, Dorota Kołodziejczyk, Łarysa Leszczenko, Mateusz Świetlicki

SEKRETARZE / EDITORIAL ASSISTANTS

Przemysław Józwikiewicz, Anna Ursulenko

Podstawowa wersja czasopisma: papierowa

Adres Redakcji

Miscellanea Posttotalitariana Wratislaviensia

Interdyscyplinarna Pracownia Studiów nad Posttotalitaryzmami

Instytut Filologii Słowiańskiej UW

ul. Pocztowa 9, pok. 306

53-313 Wrocław, Polska

tel. +48 71 3754555

e-mail: posttotalitarianism@gmail.com

www.ifs.uni.wroc.pl/posttot.php

MISCELLANEA
POSTTOTALITARIANA
WRATISLAVIENSIA
I/2013

MIĘDZY PAMIĘCIĄ A ZAPOMNIENIEM.
TRAUMA POSTKOMUNISTYCZNA

Pod redakcją
Agnieszki Matusiak

Wrocław 2013
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Ilustracja na okładce: Zdzisław Beksiński, obraz bez tytułu, I połowa lat 70., Muzeum Historyczne w Sanoku

Wydanie czasopisma dofinansowane przez JM Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Dziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Czasopismo ukazało się w wyniku współpracy wydawniczej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego i Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2013

ISSN 2353-8546 (MPWr)
ISBN 978-83-229-3419-7

Nakład: 150 egz.

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@uwur.com.pl

Miscellanea Posttotalitariana Wratislaviensia 1, 2013
© for this edition by CNS

Spis treści

AGNIESZKA MATUSIAK (Wstęp)

Między pamięcią a zapomnieniem. Postkomunistyczna trauma społeczno-kulturowa w krajach Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej po roku 1989. Kwerenda problemu 9

Pamięć i historia

ЕЛЛИНА ПОЗДНЯКОВА-КИРБЯТЬЕВА

Критическая рефлексия коллективной памяти Украины в контексте феноменологической концепции Поля Рикёра 29

MARCIN GACZKOWSKI

O politykę realną. Ukraińscy konserwatyści Galicji Wschodniej wobec II Rzeczypospolitej (1923–1930) 39

ВЛАДИСЛАВ ГРИНЕВИЧ

Ewolucja i dewolucja pamięci historycznej na Ukrainie: II wojna światowa (tłum. Marcin Gaczkowski) 55

НАТАЛІЯ ТЕРЕС

Переименования вулиць Києва: тоталітарна спадщина і сучасність 79

Socjolingwistyka

ФЛОРІЙ БАЦЕВИЧ

Посттоталітарний дискурс: риторика, мовне втілення, пресупозиції (на матеріалі української преси кінця 90-х років XX століття–початку XXI століття) 97

ТЕТЯНА МОНАХОВА

Постколоніальний комплекс українців у добу постмодернізму 111

ОЛЕНА РУДА

Міфологізація мовної дійсності в Україні 123

MICHAEL A. MOSER

Forsowanie „języka regionalnego”. Kilka uwag na temat nowego ukraińskiego ustawodawstwa językowego (tłum. Mateusz Świątlicki) 139

SINIŠA KUKO

Does Ukrainian bilingualism mean Russification? 157

PRZEMYSŁAW JÓŹWIKIEWICZ

Rzeczywistość posttotalitarna a sytuacja ukraińskiego słownictwa informatycznego 171

Literaturoznawstwo

PAWEŁ KRUPA	
(Nie)obecność Chwyłowego. Przyczynek w osiemdziesiąt rocznicę śmierci pisarza	185
ЯРОСЛАВ ПОЛИЩУК	
Київський палімпсест	199
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
(Post)totalitarni młodzi buntownicy w powieści <i>Depeche Mode</i> Serhija Żadana	211
EWA SZPERLIK	
Opisać wojnę? Doświadczenie traumy w chorwackim dyskursie autobiograficznym i literaturze świadectwa o wojnie w byłej Jugosławii (1991–1995)	225
PAULINA KUDZIN	
She tells a story about the end of the world. Literary images of the war experience in contemporary Croatian female prose	247

Kultura i społeczeństwo

ОЛЕКСАНДР КРАВЧЕНКО	
Tranzycyjny kontekst współczesnej polityki kulturalnej Ukrainy (tłum. Anna Ursulenko) . . .	265
НАТАЛІЯ КУЗІНА, НАТАЛІА ХОВАЙБА	
Українське кінематографічне і тоталітаризм (друга половина 1960-х–1980-ті роки)	273
ЛІЛІЯ ІВАНИЦЬКА	
Нереалізований проект Віктора Глушкова — втрачений шанс для радянської економіки . .	287

Silva rerum. II wojna światowa — pamięć i mit

ІРИНА ЗАХАРЧУК	
„Що люди думають...”: історія у дзеркалі суспільних настроїв	303

Recenzje, przeglądy

MARCIN GACZKOWSKI	
Сергій Єкельчик, <i>Імперія пам'яті. Російсько-українські стосунки в радянській історичній уяві</i> , переклад з анг. М. Климчук, Х. Чушак, „Критика”, Київ 2008	327
ОЛЬГА БАРАБАШ-РЕВАК	
„Наукові записки НаУКМА”, том 137. Філологічні науки (мовознавство), Київ 2012 . . .	331
PRZEMYSŁAW JÓŹWIKIEWICZ	
Łarysa Masenko, <i>Język i polityka</i> , tłum. i red. nauk. A. Bracki, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2012	336
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
Тамара Гундорова, <i>Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї</i> , Видав. „Грані-Т”, Київ 2013	338
ОЛЬГА БАРАБАШ-РЕВАК	
Ірина Ігнатенко, <i>Жіноче тіло у традиційній культурі українців</i> , Київ 2013	342
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
<i>Mapping Difference: The Many Faces of Women in Contemporary Ukraine</i> , red. M.J. Rubchak, New York 2011	345
Noty o autorach	349
Nadesłane książki i czasopisma	352

Contents

AGNIESZKA MATUSIAK (Introduction)

Between memory and oblivion. Post-communist socio-cultural trauma in the countries of Central, Eastern, and South-Eastern Europe after 1989. Research of an issue 9

Memory and history

ЕЛЛИНА ПОЗДНЯКОВА-КИРБЯТЬЕВА

A critical reflection on the collective memory of Ukraine in the context of fenomenological conception of Paul Riker 29

MARCIN GACZKOWSKI

For *Realpolitik*. The attitude of Ukrainian conservatives of Eastern Galicia towards the Second Polish Republic (1923–1930) 39

ВЛАДИСЛАВ ГРИНЕВИЧ

Evolution and devolution of historical memory in Ukraine: World War II. 55

НАТАЛІЯ ТЕРЕС

Renaming of Kyiv's streets: totalitarian legacy and the present 79

Sociolinguistic

ФЛОРИЙ БАЦЕВИЧ

Post-totalitarian discourse: rhetoric, language implementation, presupposition (on the material of the Ukrainian printed media of the late 90s of the 20th century — the beginning of the 21st century) 97

ТЕТЯНА МОНАХОВА

Postcolonial complex of the Ukrainians in the days of postmodernism 111

ОЛЕНА РУДА

Myths on the language reality in Ukraine 123

MICHAEL A. MOSER

Pushing the “regional language” — some remarks on Ukraine's new language legislation 139

SINIŠA KUKO

Does Ukrainian bilingualism mean Russification? 157

PRZEMYSŁAW JÓŹWIKIEWICZ

The post-totalitarian reality and the situation of the Ukrainian computer terminology 171

Literary studies

PAWEŁ KRUPA	
(Not)present Mykola Khvylovy	185
JAROSŁAW POLISZCZUK	
Kievan palimpsest	199
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
(Post)totalitarian young rebels in Serhiy Zhadan's <i>Depeche Mode</i>	211
EWA SZPERLIK	
Describing war? Experience of trauma in Croatian autobiographic discourse and testimonial literature on the war in former Yugoslavia (1991–1995)	225
PAULINA KUDZIN	
She tells a story about the end of the world. Literary images of the war experience in contemporary Croatian female prose	247

Culture and society

ОЛЕКСАНДР КРАВЧЕНКО	
Transition in contemporary cultural policy of Ukraine	265
НАТАЛІЯ КУЗІНА, НАТАЛІА ХОВАЙБА	
Ukrainian cinematic art and totalitarianism (second half of 1960–1980)	273
ЛІЛІЯ ІВАНИЦЬКА	
Victor Glushkov's not realized project — the lost chance for a soviet economy	287

Silva rerum. The Second World War — memory and myth

ІРИНА ЗАХАРЧУК	
„Що люди думають...”: історія у дзеркалі суспільних настроїв	303

Reviews

MARCIN GACZKOWSKI	
Сергій Єкельчик, <i>Імперія пам'яті. Російсько-українські стосунки в радянській історичній уяві</i> , перек. з англ. М. Климчук, Х. Чушак, „Критика”, Київ 2008	327
ОЛЬГА БАРАБАШ-РЕВАК	
„Наукові записки НАУКМА”, том 137. Філологічні науки (мовознавство), Київ 2012 . . .	331
PRZEMYSŁAW JÓŹWIKIEWICZ	
Łarysa Masenko, <i>Język i polityka</i> , trans. and ed. A. Bracki, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2012	336
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
Тамара Гундорова, <i>Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї</i> , Видав „Грані-Т”, 2 Київ 2013	338
ОЛЬГА БАРАБАШ-РЕВАК	
Ірина Ігнатенко, <i>Жіноче тіло у традиційній культурі українців</i> , Київ 2013	342
MATEUSZ ŚWIETLICKI	
<i>Mapping Difference: The Many Faces of Women in Contemporary Ukraine</i> , ed. M.J. Rubchak, New York 2011	345
Notes on authors	349
Books and journals received	352